

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztős g.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1911. JANUÁR 31.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 25. SZAM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.—K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50.—
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:

Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.

Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

A többségi akarat.

Kassa, jan. 30.

Három hete igyekeznek az ad hoc egyesült ellenzék meggyőzni az országot, hogy nem helyesen járt el, mikor a képviselőválasztásokon — oly jelentékeny többséggel — a külön bank ellen nyilatkozott.

Mindenesetre különös látvány az országnak ez az utólagos kapacitálása. S amily különös, épp oly sikertelen.

Minden más országban tiszteletben tartaná az ellenzék a nemzet ítéletét. Csak nálunk nem háborgatják a kisebbséget ily alkotmányos skrupulusok.

A bank-kérdésben különösen világos volt a nemzet ítélete. Azt a pártot tizedelte meg a legjobban, amelyik a külön magyar banknak a lehangosabb szószólója volt. Valóságos istenítélet érte e pártot, amelynek csak egyharmada uszta meg szerencsésen a választásokat.

A mostani, ugynevezett magas színvonalú vita tulajdonképpen a nemzeti akarat fümigálása. Az ellenzék sajgója nem ismeri ezt be így a maga mezeitelenségében: tetszetős ürügyet keres viselkedésének szépítésére.

Ők a lefolyt választásokat nem ismerhetik el a nemzet valódi döntésének — írják. — Nemcsak a „bor“, „pálinka“, „tömeges vesztegetés“, „hatósági erőszak“ stb. miatt; de főleg azért, mert egy elavult választási törvény alapján estek meg a választások. Általános, egyenlő, titkos: csak az ezen elvek szerint készült választási törvény alapján lehetne megtudni az ország valódi szándékát.

Rá kell mutatnunk ez okoskodás veszedelmes voltára. Még csak nem is olyan régen, Bécsben is azt vetették az 1906-ik évi választásból kikérült többség ellen, hogy az csak osztályparlament, a jelenlegi „eltévelyedett“ értelmiség érdekképviselője. Hiába jött ez a parlament a nemzeti politika jelszavaival, a keresztényszocialisták és szövetségeseik a koalíciós többséget el nem ismerték a magyar nép igazi komoly képviselőit.

Ime tehát: mikor az ellenzék Bécsből ki szeretne csikarni valamit; s Bécs némely politikai körei, mikor a magyar nemzet követeléseit agyon-

ütni szeretnék, mind a ketten mint igazi bírora, az általános, egyenlő és titkos választási jog alapján összeülő parlamentre hivatkoznak.

E felfogással szemben az az egyszerű, természetes alkotmányos elv, hogy a mig az ország a törvényeit meg nem változtatja, életben lévő törvényeinek magát mindenki alávetni tartozik.

A radikális választójogot is ebben a parlamentben lehetne csak törvényerőre emelni. Mit szólna hozzá az ellenzék ama része, a mely él-hal a radikális választójogért, ha e reform ellenségei azt mondanák: nem fogadjuk el ennek a parlamentnek a döntését. Ez a parlament nincs jogosítva megalkotni ily, századokra kiható erejű törvényt, mert a választók igen kis köre nyilatkozhatik csak meg e kérdésben a választásokon.

Ezt a képtelen és tarthatatlan közjogi elméletet, hogy tudniillik nagyfontosságú kérdések eldöntésére nem a meglévő törvények szerint megválasztott parlament az illetékes; hanem csak az, a melyet egy még meg sem alkotott választói törvény alapján fognak majd valamikor megválasztatni; nem mindig vallotta az ellenzék.

Az 1905. és 1906. évi választásokat például — mert nekik adott többséget — a nemzeti akarat legtisztább kifolyásának tisztelték. S ugyancsak feljogosítva érezték magukat a nemzet anyagi életébe mélyen belevágó törvények megalkotására: a kiegészítés megkötésére, a kvóta fel-emelésére, sőt a házsabályoknak — igaz, hogy csak házi használatra készült — szinte a szájkosár határán járó megszorítására.

Ez az egy példa mutatja, hogy a legnagyobb alkotmányjogi képtelenség és politikai képmutatás, ha az elenyésző kisebbség jogosultnak érzi magát meghiusítani a többségi akarat érvényesülését; mert ő — a kis válogatós — csak olyan többségnek hódol meg, a mely az általános, egyenlő, titkos választói jog forgatásából bukkant ki hirtelen, mint Aphrodite a hajnalfényben csillámló tenger hajjai közül.

Berger nagy kávéház

az előkelő közönség találkozóhelye.

Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Mit tárgyal a város.

A ma délutáni közgyűlés.

Kassa város törvényhatósági bizottsága ma délután fél 5 órakor rendes havi közgyűlést tart, Sziklay Ede főispán elnöklése alatt. A közgyűlés fontosabb tárgyai a következők:

A polgármester havi jelentése, amelyben december hónap közigazgatási eseményeiről, a népszámlálás lefolyásáról és több városi érdekű ügyről lesz szó. A budapesti központi gaz- és villamosági r. t. a malomárok tisztítása tárgyában kötött egyezség. — Az építkezési bizottság megalakítása. — Az egyszeresadó felszólamlási bizottságba két tag beválasztás.

Dr. Vukovics Károly aljegyző kérélmé illetményeinek szabályozása iránt. — Özv. Szekő Jánosné és társainak utcanyitással kapcsolatos telekfelosztási kérvénye. — Előterjesztés egy Vizmérő próba-állomás létesítése tárgyában. — Benedek László tanácsos kérvénye 3 havi szabadság és 3 havi fizetésének megfelelő fiz. előlag engedélyezése iránt. — Bayern Béni kassai lakos ajánlata a tulajdonát képező és a város északi részében fekvő ingatlanainak a köz-kórház céljaira való átengedése tárgyában. — Abauj-Torna vmegye körlevele a cserebogarak hatósági irtása tárgyában. — Előterjesztés a városi tejszarnok létesítése iránt. — A Gyermekvédő Liga kérvénye tűzifasegély iránt. — Előterjesztés a Széchenyi-ligeti kioszk kibővítése tárgyában. — A kassai Uránia Munkásgimnázium kérvénye az 1911. évre segély engedélyezése iránt. — A kir. tanfelügyelő kérése az Erzsébet-városi állami iskolánál szervezett napközi otthon felügyelői díjának előlegezése tárgyában. — Előterjesztés egyes utcáknak állandó kövezettel való ellátása tárgyában. — A magyar Iparművészeti Társulat kérvénye, a Kassán 1911. évben rendezendő iparművészeti kiállítás céljaira 1000 K hozzájárulás engedélyezése iránt.

A patronage-kongresszus.

Ülés a táblán.

A III-ik országos Patronage-kongresszus kassai előkészítő bizottsága Bercelli Berczelly Jenő v. b. t. tanácsos elnöklése alatt vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta alakuló ülését a kir. itélőtábla dísztermében. A díszes közönség soraiban megjelent dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök, Sziklay Ede főispán, Szentlélek Gyula h. polgármester, Zichy Károly gróf, a gyermekmenhelybizottság elnökét Pakay József kir. főügyész és több előkelőség.

Az ülést Berczelly Jenő v. b. t. t. elnök magasszárnyalású beszéddel nyitotta meg. Kiindulva abból, hogy a patronaget a XX. század a büntető igazságszolgáltatással szorosabb kapcsolatba hozta, rámutatott a régi büntetőjog tévedéseire és hiányaira, hangsúlyozta, hogy a büntető novella létesítésével és végrehajtásával a magyar bün-

tető igazságszolgáltatás terén nagyjelentőségű változás állott be. A büntető bíróság már eleget tehet az ethikai követelményeknek. A fogházrendtartás módosításával a letartóztatási helyek kapui megnyiták a patronage-egyesületek előtt, szabaddá lett a tér a patronage munkásság mindennemű tevékenységére. Teljes mérvben meg van annak a lehetősége, hogy az erkölcsi romlás veszélyében forgó embereket megmentjük, az elzüllyötteket visszaadjuk a társadalomnak és államnak. Hála a társadalom helyes fel fogásának és áldozatkészségének és közönet az államhatalom bőséges segélyének, naponta szaporodik a patronage-egyesületek száma, naponta nagyobb tért és mindenre kiterjedő irányt fog be azok működése; de hogy ez teljesen célirányos legyen, szükséges, hogy az egyesületek karöltve törekedjenek a magasabbra cél felé, szükséges, hogy egymással eszmét cseréljenek, hogy a kitűzött feladathoz vezető utakat irányítsák, a teendő intézkedéseket megvitassák.

Ez alapon alakult a patronage-egyesületek országos szövetsége, ez alapon tartja a szövetség kassai kongresszusát.

Az eszmékben gazdag beszédet a közönség lelkes éljenzéssel fogadta. Azután egyhanguan hozzájárult ahhoz a felterjesztéshez, amellyel az elnökség Ófelségét a kongresszus fővédnökéül felkéri. Targyalás alá vették és elfogadták továbbá a kongresszus napirendjének és ügyrendjének tervezetét, végül elhatározták, hogy a patronage tevékenység és annak szükségességére vonatkozóan adatokat kérnek a törvényhatóságoktól. Az elnök indítványára szűkebb bizottságot alakítottak, amellyel az ülés véget ért.

Otthon-kávéház

== fényesen átalakított új helyiség. ==
Fülkék társaságok számára.
Kényelem és elegancia. ELSŐRANGU
== KISZOLGÁLÁS. Új biliárdok. ==
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK.
NAPONTA CIGÁNYZENE.
== SZÁLLODÁNK ELSŐRANGU. ==
TISZTÁN BERENDEZETT SZOBÁK.

Hányan vagyunk.

Kassai népszámlálás eredménye

4125 lélek szaporodás.

Varga Kálmán városi tanácsos, a kassai népszámlálás vezetője, szombat délután befejezte a népszámlálási lapok számolását s így már tisztá és hivatalos eredményről számolhatunk. Ugy Varga Kálmán s mint a kerületi felügyelőik igen szorgalmas és lelkiismeretes munkát fejtettek ki. A népszámlálást vezető tanácsos nagy éberséggel kiérte a népszámlálók biztosok működését a hol felületességet tapasztalt, a legnagyobb szigorral intézkedett. Innen van, hogy népszámlálási adataink teljesen precíznek s alig lehet 2-300 főre tenni azokat, akik kimaradtak. Olyan kevés differencia megeshetik, ahol 45682 leleket számláltak össze. Az anyag feldolgozása sok munkát igényel, de Varga Kálmán és törzskara időt és fáradságot nem kímélve, az adatok rendezésével január 29-én elkészült. Most még az összeírás van hátra, mely ma vagy holnap elkészül s azután a számláló lapokat elküldik az országos statisztikai hivatalba.

A hivatalosan kiadott adatok a következők:

1901-ben volt 2067 ház, 1911-ben 2328 ház. A szaporodás 261 ház.

1901-ben volt 36220 lakosa Kassának, ideiglenesen távollevő 969 lakos, összesen 37,189 lelekszám; 1911-ben 40901 lakosa, ideiglenesen távol 1783 lakos, összesen 42,684. A lakosság szaporodása tehát 5495.

Ehhez azonban hozzá kell számítani a katonaság létszámát, mely Kassán tartózkodik. 1901-ben cs. és kir. katona 3531, 1911-ben 2366, kevesebb 1165 létszámmal; m. kir. honvéd katona 1901-ben 742, 1911-ben 574, kevesebb 168. Végeredményben tehát 1901-ben 4368 volt a katonák száma, 1911-ben 2998, vagyis 1370 létszámmal kevesebb.

A főösszeg végeredménye a következő: 1901-ben volt 41557 lakosa Kassának, 1911-ben 45682 lakos. A szaporodás tehát 4125 lélek, ami 15 százaléknak felel meg.

Andrássy nagy kávéház!

Tulajdonos: Szentgyörgyi Ferenc.
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK
:: 7 ÚJ BILIÁRDASZTAL. ::
Minden szombaton
= katonazene-hangverseny. =

A gyermekek könyörgése. Anyák egészségügyi egyesülete.

Londonban, mint egy angol folyóiratban olvassuk, van egy igen fontos hivatású egyesület, amelynek neve: Nagy-Britannia Asszonyainak Országos Egészségügyi Egyesülete. Ez az egyesület főképpen az asszonyok és gyermekek egészségét illető kérdésekkel foglalkozik s a Londonban és a vidéken kiküldöttéi által tartott előadások majdnem kizárólagosan a gyermek táplálásáról, neveléséről, fogának, szemének és fülének ápolásáról és az anyák egyesületeiről szólnak, azután az anyák magatartásáról a szülés előtt és után, bölcsődékről, a szabad levegő fontosságáról és testi gyakorlatokról. Az egyesület figyelemmel kíséri azonkívül azokat a törvényeket, melyek a gyermekkérdéssel kapcsolatban vannak, a gyermekhalandóságot stb.

Egy körlevél, amelyet az egyesület a következő címmel küldött szét: A gyermekek könyörgése Nagy-Britannia Anyáihoz, nagy visszhangra talált és sok ezer példányban fogyott el. A körlevél így szól:

A gyermekek könyörgése Nagy-Britannia Anyáihoz:

1. Hagyjatok egyedül aludni a bölcsőben és tartsátok nyitva a gyermekszoba ablakát.
2. Magatok tápláljátok, ahogy Isten rendelte, kilenc hónapos korunkig.
3. Rendszeresen adjatok enni, ne tűzettek tőt a ruhácskáinkba, alhassunk ameddig jól esik és akkor megigérjük, hogy sohasem fogunk sirni.
4. Forraljátok vagy sterilizáljátok a tejet, amelyet inni adtok nekünk és mosásotok ki minden használat után az üveget, amelyből iszunk.
5. Ne adjatok mesterséges táplálékot addig, míg az orvos nem engedi meg, sem pedig morzsákat a felnöttek asztaláról, mert attól betegek leszünk.
6. Adjatok ránk kényelmes ruhákat, hogy tagjainkat szabadon mozgathassuk.
7. Mindennap fürdessetek meg és engedjétek a vízben pacsokolni, amíg jól esik nekünk.
8. Vigyetek a szabad levegőre, amennyit csak lehet. Szeretünk kis kocsiban a szabadban aludni.
9. Ne engedjétek a sok buta felnőtől

agyoncsókolgatni és cirogatni: ez bánt bennünket. Nem kívánunk mást, mint hogy kedves babánkkal játszassunk és néha apuskával is.

10. Játshassunk kedvünk szerint más gyermekekkel: majd ha nagyobbak leszünk, mondjátok el ti magatok nekünk azt, amit minden fiúnak és leánynak tudni kell, ne hogy ama csunya fiuktól és leányoktól tanuljuk meg ezeket a dolgokat, akikkel bizonyosan találkozni fogunk nagyon hamar.

HIREK.

Görgey 93 éves.

Nevezetes évforduló köszönt be ma Görgey Arthur tábornok életében. Ma január 30-án lesz kilencvenhárom éves, illetőleg ezen a napon lép be kilencvennegyedik életévébe a kiváló katona, a ki 1818. január 30-án született.

Harmiac esztendő korában Görgeynek már készen volt a karrierje, megtörténtek életének minden nagy szenzációi és történelmi, sőt világtörténelmi szereplésének hatalmas tettei mind elmaradtak mögötte. Alig másfél esztendő alatt elvégezte egész életére a hivatását s 1849. augusztus 13-ától kezdve, mint a küldetését teljesített hős, már csak annak az egyetlen gondolatnak élt, hogy az igazság diadalát megérje. Regényíró fantáziája nem képes olyan káprázatos, ragyogó fényre és komor színekkel összekevert pályafutást kieszelni, a minő Görgeynek jutott osztályrészül. Volt része mindenben, a mi dicsőséget, sikert, hatalmat, elismerést vagy ünneplést jelent egy ember számára. De a milyen rendkívüli volt a szerencséje, olyan rendkívüli lett a bukása is. Evtizedeken át kellett túrnio a legszörnyűbb vádat, hogy árulója volt a rábizott ügynek és évtizedeken át kellett rendületlenül állania e rettenő vád súlya alatt abban az erős öntudatban, hogy el kell jönnie az időnek, mely halomra dönti az összes vádaskodásokat és kiszolgáltatja neki azt az elégtételt, a mely elfogulatlanul megilleti őt. Az igazságnak ez a diadalnapja Görgeyre már régebben felragyogott, csak hogy kétszer is elhaladt fölötte már az ifjuság verőfénye, mikor a jók és becsületesek önzetlen fáradozásai után, a vádaktól megszabadult és a rászórt rágalmtól rehabilitálva, nyugodtan a nemzei és a nemzet fölött is feül álló történelem elé járulhatott.

— Elhunyt bíró. Városunk közönsége osztatlan megdöbbenéssel és mély részvétellel vette hírül, hogy Brudl Fülöp kassai kir. járásbíró ma hajnalban váratlanul meghalt. A rendkívül szimpatikus, tehetséges fiatalember, kire a legnagyobb karrier várakozott, tegnap délelőtt a járásbíró épületében hirtelen gutaütés következtében összeesett és az előhívott mentők eszméletlen állapotban vitték a Barkóczy-utcán lévő lakására, ahol ma hajnali 3 óra tájban meghalt. Halálát özvegy édesanyja és kiterjedt rokonsága gyászolja. A kassai kir. járásbíró és törvényszék épületére a gyászvir vétele után azonnal kitzették a gyászlobogót.

— Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengadta, hogy Eperjes sz. kir. városban a f. é. május hó 1-re, június hó 5-ére, augusztus hó 7-ére és szeptember hó 11-ére eső országos kirakó vásárok ez évben kivételosen május hó 8-án, június hó 12-én, augusztus hó 14, illetve szeptember hó 18-án továbbá, hogy az április hó 28-ára, a június hó 2-ára, az augusztus hó 4-ére és szeptember hó 8-ára eső országos állatvásárok ez évben kivételosen május hó 5-én, június hó 9-én, augusztus 11-én, illetve szeptember hó 15-én és végül hogy az október hó 2-ára eső havi állatvásár ez évben kivételosen október hó 9-én tartassék meg, továbbá megengedte, hogy Nagymihály községben (Zemplén m.)

a folyó évimájus hó 6—7-ére, valamint jun. 12—13-ára eső országos kirakó és állatvásárok ez évben kivételosen május hó 8—9 én, illetve június hó 19, 20 án tartassanak meg, miről a kassai kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket értesíti.

— Lucullus asztala. A konyhaművészet minden izes remekét lehet majd élvezni a kassai vendéglősök és kávéosok február hó 16 án tartandó bálján, ahol a gyönyörűen felterített büffé szennzációs lesz.

— Az Izraelita Leányegylet zsurja. Tegnap délután rendezte nagyszámu díszes közönség előtt a kassai Izraelita Leányegylet jótékony célú irodalmi zsurjár a legteljesebb sikerrel. A műsor kiemelkedő pontja volt dr. Papp Illés realiskolai tanár érdekes és tanulságos felolvasása az ó testamenton női alakjairól. Sok tapsot kapott a Leányegylet először szereplő énekkara, melyet *Hemerka* Ulrik karnagy tanított be. Majd Hirsch Jolán egyleti tag adta elő nagy hatást keltve, lebilincselő bajossággal a „Bekvártélyozás” című monologot. *Bihary* Sándor színművész énekelt ezután szünni nem akaró tapsviharak között néhány dalt ismert gyönyörű hangján. Végül a „Házi tüdőerek” című 1 felvonásos színművet adták elő az egylet tagjai, melyben különös sikerrel dr. *Kolos* Ákos ügyvédjelölt és *Tihanyi* Vilmos, a rendező, továbbá *Balla* Klárka, *Klein* Elza és *Klein* Anna szerepeltek. Hangverseny után fél 9 óráig tánc volt a nagy számban összegyűlt mindkét nembeli ifjuság osztatlan örömeire.

— Hubermann koncert. Az az osztatlan érdeklődés, amely a város polgárságának összes rétegei részéről Vitéz A. könyvkereskedő cég magas színvonalu koncertjeit kíséri, fokozott mértékben nyilvánul meg most *Hubermann* Bronislaw hegedűművész egyetlen estelye előtt. S ezt az érdeklődést teljesen érthetővé teszi az a hír, amely a meser szereplését megelőzte. A nagy világlapok egyhangu elragadtatással szólnak művészetéről sőt a Kassán is ismert *Isaye* és *Kubelickel* egyrangunak ismerik el. Alapos kilátásaink vannak tehát, hogy *Hubermann* egy mindenképen felejthetetlen, művészi élvezetekben gazdag hangverseny keretében fogja tudását csillogtatni. A hangverseny február hó 2 án este 8 órakor lesz a Schalkház nagytermében. Jegyek 7, 5, 3, 2 koronáért kaphatók Vitéz A. könyvkereskedésében.

— Adományok. A lefolyt héten a Népkönyha javára adakoztak: *Engländer* Samuné, *Feldmann* Márkné, dr. *Fenyves* Ödönné, *Deutschberger* Samuné, *Hegy* Bertalané, *Perény* Leoné, *Sipos* Miksané, *Weisz* Izidorné, *Scharmann* Sándorné 10—10 K, dr. *Hartmann* Lajosné, *Teplánszky* Ignácné 6—6 K, *Gombos* Jenőné, *Unger* Mór, *Lustig* Nátháné, *Poltzer* Izsóné, *Pollák* Henrikus 5—5 K, *Greiner-gyűjtés* 4 K 60 fill. Természetben: *Weisz* Dezső 10 kg. rizs és 10 kg. bab. A vezetőség köszönetét fejezi ki. Ellátást nyert 959 egyén.

— Katonai hangverseny az Andrássy-kávéházban. Holnap, kedden este az *Andrássy-kávéházban* *Neidhardt* Alajos karmester vezetése alatt a 34. gy. e. kitűnő zenekara új és változatos műsorral hangversenyt tart.

— A denaturált iparsó árának az 1911. évre leendő megállapítása. A kereskedelemügyi miniszter a denaturált iparsó árát az 1910. évre megállapított árakkal szemben métermázsánként és átlag 20 fillérral olcsóbban állapította meg. Ezek szerint a tiszta iparsó ára 100 métermázsán aluli mennyiségben métermázsánként 2 K 57 fillér, a tisztátalan iparsó métermázsánként 2 K 17 fillér. Egyszáz métermázsá vagy azon felüli mennyiségnél a tiszta iparsó ára métermázsánként 2 K 20 fillér, a tisztátalan iparsó ára métermázsánként 1 K 80 fillér lesz. Ez az ár a szigetkamara és marosújvári denaturáló iparsó-telepeken való átvétel esetére bir érvénnyel. Szigetkamara azonban a fenti árakhoz még a

bányahelyekről való szállítást járó fuvar-díj, azaz métermázsánként 18 fillér lesz hozzászámítandó. Az iparsónak az ország egyéb helyén történő átvétele esetében az itt megállapított árak, a szigetkamara, illetőleg a marosújvári denaturáló telepről járó vasuti szállítási díjakkal emelkednek. Miről a kassai kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket értesíti.

— Kivándorló-kereskedők. Sátoraljaújhelyről jelentik, hogy a takcsányi csendőrség Szedracská községben elfogta *Zsovriák* Jánost és fiát, a kik nagymihályi iparosok. Azzal vádolják őket, hogy több embert kivándorlásra csábítottak és sok esetben ez sikerült is nekik. A kivándorlóktól ötszáz koronás díjakat szedtek. A csendőrök a homonnai járásbíróság börtönébe vitték őket.

— Zendülés az erdőben. A tencsénvármegyei Radosa községben, mint Baánról jelentik, zendülés volt. A község erdejét nemrég megvette egy vállalkozó, azonban a nélkül, hogy a pénzt lefizette volna, irtani kezdte a fákat. A falu népe kitűnt az erdőbe tegnap és erőszakkal akadályozta meg, hogy a kivágott fákat elszállítsák. A vállalkozónak két csendőr jött segítségére, de ezek semmit sem tehettek a feldühödött néppel szemben. Ujabb tizennyolc csendőrt rendeltek ki, a kik nagynehézzen szétzörták a dühöngőket.

— Rendőri hír. *Heller* Adolf kassai lakos bejelentette a rendőrségen, hogy a Flórián utca 7. sz. alatt lévő istállójából ismeretlen tettes egy jőhámot és egy csengőt ellopt, miután előbb az istállót feltörte. A rendőrség megindította az eljárást.

Színház.

— A szent liget. *Fleurs* és *Caillavet* a *Király* és a *Virraszt a szerelem* című kitűnő vigjátékok szerzőinek új műve *A szent liget*, holnap este kerül színre először a kassai színpadon. A rendkívül ötletes és elmés vigjáték közepében *Francine*, a hű és nagyravágyó írónő áll, akinek gomblyuk fájdalomai vannak egy pirosszallagocská, a francia becsületrend elnyerése miatt. Ebből keletkezik a bonyodalom is a színpadon, mint a szikraeső sziporkáznak a geniális szerzők pompás ötletei, a párisi esprit csillogó hatású elmésségei. *A szent liget* egyike annak az öt darabnak, melyet a párisi közönség szavazata a legnagyobb sikert aratott darabnak tartott. *Fleurs* és *Caillavet* vigjátékkirályok neve már a kontinens minden színpadján diadalmasan cseng s „*A szent liget*” a vigszínházban is óriási siker osztályosa volt. A kassai előadás igen gondos előkészület után nagy élvezetet ígér. Azt hisszük, holnap este a színházban a jókedv fog uralkodni a nézőtérén. A darab főszereplői a következők: *Margerie* Paul — *Virányi*, *Francine*, a felesége — *Harsányi*, *Champmorel* — *Majthényi*, *Adrienne* — *Hevessy* Gusztó, *Zakviskina* gróf — *Ujváry*, *Des Targettes* — *Bársony*.

— Két repriz. Szombat és vasárnap este a társulat két régi, nagy színházi sikerrel dicsekedő francia darab reprizével szórakoztatta a közönséget. *Beaumarchais* klasszikus vigjátéka „*Figaró házassága*” került színre szombaton, vasárnap pedig *Sardou* híres drámája „*A haza*” (*La patrie*). A szevillai borbély története, bár az idő kissé megfakította, megörizte azt a sok kedves és finom humort, mely korának egyik legajkérültebb vigjátékává aratta s ellenállhatatlanul hatott a szombati reprizen is. Különösen kivált alakításával *Virányi* Sándor, ki *Figarót* sok ötlettel és kedvességgel játszotta meg és *Hevessy* Gusztóka, ki *Che Rubinnek*, a szerelmes kis apródnak alakját ruházta fel avval a sok gyöngéd és bájos vonással, mely egyéniségét jellemzi. A többi

szerepekben kitűnően játszottak *Harsányi* Margit, *Hevessy* Mariska, *Bársony*, *Ujváry*, *Tihanyi*, *Vágóné* és *Sarkadi* Rózsi. „*A haza*” izgalmas és bravuros technikával felépített cselekményét a gyérszámu közönség nagy érdeklődéssel kísérte és sokat tapsolt *Komjáthynak*, *Fái* Flóriának, *Bársonynak*, *Barthának* és *Hevessy* Gusztóknak. *Majthényi* ügyes maszkiájával keltett feltűnést.

TÁVIRAT — TELEFON.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 30.

A képviselőház mai ülésén *Kabos* Ferens elnökölt.

Hegedős Loránt a pénzügyi bizottság előadója, beterjeszti jelentését az 1911. évre szóló költségvetésről.

Azután áttért a Ház az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Benedek János emelkedik szólásra s foglalkozik *Tisza* Istvánnak Aradon szombaton elmondott beszédével, melyben *Tisza* István obstrukciónak nevezi a függetlenségi párt vitáját. Ez a vád teljesen alaptalan! A függetlenségi párt ellen irányuló támadás. Mert hiszen miért obstruálna éppen most az ellenzék? Ha obstruálni akart volna a függetlenségi párt, akkor mindjárt az első törvényjavaslatnál kezdte volna. Az ellenzéknek az országgal és a párt elveivel szemben kötelessége, hogy részletesebben tárgyalják a bankszabadalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. Azt mondja, hogy a közös bank működésében az osztrák ipart támogatja.

A javaslatot nem fogadja el.

Tisza Aradon.

Arad, jan. 30.

Tisza István gróf Aradon a tiszteletére rendezett közös ebéden, nagy beszédet mondott a magyar-román béke megteremtéséről. Kijelentette, hogy ő minden igyekezetével azon lesz, hogy a magyarok és románok között a teljes béke létre jöjjön. Az a meggyőződése, hogy elérkezett a pillanat, amikor semmiféle akadály nincs. Meggyőződése, hogy sikerülni fog a magyar-román békét megteremtteni. Felhívja a jelenlévőket, hogy mindazoknak, akiknek tehetségük vagy más előnyük révén, alkalmuk nyílik befolyást gyakorolni polgártársaikra, akcióba kell lépniök az igaz ügy diadalának érdekében.

Öngyilkos urileány.

Budapest, jan. 30.

Fürst Szidónia budapesti zongoraművész, *Fürst* Rezső banktisztviselő leánya mára virradó éjszakán megmérgezte magát. Hozzáértartozói reggel halva találták szobájában. A szerencsétlen leány egy levelet hagyott hátra, melyben azt írja, hogy győgyíthatatlan idegbaja miatt vált meg az élettől.

Nagy hóviharak a Kaukázusban.
100 ember elpusztult.

Budapest, jan. 28.

A Kaukázus vidékén napok óta óriási hóviharak dühög. Több mint száz ember elpusztult a vihar által. A vasuti közlekedés megakadt.

Gallérok, kézelők

és az összes fehérneműek kifogástalan gyors vegytisztítását és fényezését

Bradovka Gyula

vegytisztító és gőzmosó-gyára eszközzi

Kassa, Klobusitzky-u. 4. sz.

Felvételi intézet: Kossuth Lajos-u. 24. sz.

Alapítva 1812.

Alapítva 1812.

Ugyanott képviseletek kerestetnek

— az ország minden részén. —

Házeladás.

A Bethlen-körút 24. számú ház,

mely évi 13030 koronát
jövödelmez brutto és a

Rákóczi-körút 21. számú ház,

mely évi 4690 koro-
nát jövödelmez brutto,

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
Kassai Takarékpénztár.

Télen át

nem érdemes a fehérneműt otthon mosatni, mert

HALTENBERGERNÉL

a ruha legnagyobb megkímélése mellett
mossák a fehérneműt, suly szerint mán-
gorolva és vasalva, darabonként való
árszámítás mellett. Háztól való el-
hozatal és házhoz való szállítás.

Gallérok, kézelők

felülmulhatatlan kivitelben tükörfénnel
vasaltatnak. TELEFONSZÁM 70.

Valódi szőrmék,
boák, muffok,
női kalapok, sipkák,
legjutányosabb áron

Aufricht üzletében

kaphatók.

Fő-utca. Fekete-sas épület.

GOLDBERG és NEUWIRTH

vízvezeték és csatorna berendező cég

Kassa, Deák Ferenc-utca 37. szám.

☎ Telefon 443. szám. ☎

ETERNA

Ha Ön a legprecízebb, legelegánsabb, a legtöké-
letesebb órát keresi, a fenti szót el ne felejtse.
Az ETERNA schveizi órák páratlanul állnak a
világon.

A Schild Fréres & Cie. Grenchen [Schweitz]

„ETERNA“ világhírű gyártmányainak egyedüli raktára:

HEILMANN HENRIK

órás és aranyműves, Kassa, Kossuth Lajos-utca 9-ik szám.

Raktárán saját gyártmányu briliáns, gyémánt ékszerek, drága-
kövek, arany, ezüst és kínai ezüst tárgyak. Elfogad legkényesebb
aranyműves és órás munkát. A legmodernebb gépekkel és műsze-
rekkel felszerelve. Törött aranyat, drágaköveket és ezüstöt vásárol vagy
becserél. Zálogházban elhelyezett ékszerekről a zálogjegyek magas áron vásároltatnak.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)

Telefon 171.

a székesegyházzal szemben.

Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan
dolgozott butorokból minden most használt fában és stýlben, ugymint:
teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezések-
ből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottomá-
nok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindennemű
díszítési és kárpitos munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk
szőnyegek- és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a fő-
papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint
teljes menyasszonyi berendezéseket ugy helyben, mint vidéken
≡ kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk. ≡

Dús raktár mindennemű rézbutorokban
Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített
külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban.

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizáróla-
gos elárusítását, illetve képviselését

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék
részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett
állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor
szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Farkass Mátyás

hygienikus BORBÉLY-ÜZLETE

Fő-utca 35. sz. a. (a Dóm mellett.)

Pontos és tiszta kiszolgálás.
Abonens vendégek részére kívá-
natra külön fiók. Mindennemű haj-
munkák készíttetnek. — Illatszere-
k nagy választékban kaphatók.

Jéggyári berendezés

óránként 450 kg. munkaképes-
séggel elsőrendű német gyártmány

négy hét alatt szállitható.

Kisebb üzemi hidegfejlesztő- és
jégzépeket gyorsan szállíthatnak

Gál és Fodor Budapest, Teréz-
körút 23. szám.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: **FELELŐS SZERKESZTŐ: MURÁNYI JÓZSEF**
 Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.)
 Telefonszám: 21.

Előfizetési árak:

Helyben:	16 korona	Egy évre	20 korona
Egész évre	8 "	Fél évre	10 "
Fél évre	4 "	Negyed évre	5 "
Negyed évre	4	Egyes szám 4 fillér.	

Az aradi gyűlés.

Nem olvastuk össze, hányan vettek részt az aradi gyűlésen, oly sokan-e, mint az érdekeltek állítják, vagy oly kevesen, mint az ellenfelek hirdetik. Mireánk tartozik a tény: hogy gyűlés volt Aradon, hogy a szocialisták szövetségbe állottak a függetlenségi párttal és koalícióba fogadták a románokat s az agyonőcsárolt szabadgondolkodókat.

S tovább menve a ténymegállapításban: ez nem aradi esemény, nem az aradi szocialisták ölekezése a pesti függetlenségiakkal, hanem országos jelenség. Valóban kialakul a tömegakarát az általános titkos választójog mellett olyképpen, hogy keresztül gázol minden más politikai célon, melyben az utak elválnak egymástól. Amíg a vezérlő politikusok azt mondják, hogy a cél elérése után utaik ismét szétválnak, addig ez rosszhiszeműség, vagy együgyűség, de ha a tömegek állják ezt, akkor ezt a balhitet is tudomásul kell venni; tévedés, nyilvánvaló lehetetlenség, hogy hármuk között ketten ne csalódjának, de úgy van. Mit lehet tenni, hogy a két csalódó között ne azok legyenek, akik a nemzeti eszme győzelmét várják?

A kusza helyzetért mindenesetre a vezető politikusokat terheli a felelősség, a következmények mérlegelése azonban már csak a személyekkel össze nem függő jelenséget illetheti. S itt szembevetendő a három heterogén tábor találkozásának nem az erkölcsstelsége — ez a vezérekre tartozik — hanem a vesze-

delmessége a magasabb szempontra.

Ezt a magasabb szempontot csak a szocialisták ápolják a maguk tisztaságukban, a magyarok és a nemzetiségek hebehurgyán nem is törődnek vele. A szocialisták fegyvert ragadnak és végezni akarnak mindenkivel, mert nekik az általános titkos választójog oly világ megteremtésére kell, melyben egyaránt elmerülnek a nekik kicsinyes, nevetséges és retrogád nemzeti és nemzetiségi vetélytársak. Ők új alapon, új gazdasági államot akarnak létesíteni ahogy ők tudják. A szövetség csak utja, ami után nem válnak el, hanem egyszerűen megeszik a szövetségeseiket.

Mi nekünk a szocializmus nem rémkép. Jól tudjuk, hogy az ő világuk is kulturvilág lesz. De az ő világuk ha kialakul, az csak történelmi produktum lehet, a történelmi produktum pedig csak természetes harc fejleményéből állhat elő.

Minden hétfőn, csütörtökön
 :: és vasárnap este ::

CIGÁNYZENE

van az

ANDRÁSSY KÁVÉHAZBAN.

Katonai felszerelési cikkek

egyéves önkéntesek és tisztek részére legelőnyösebb bevásárlási hely

Liechtig Lipót

Fő-utca 103. sz.

Tavaszi ujszerű angol double kelmék
 Nyári costum és ruha imqrimé selymek
 Grenadin, delain, ruhavászón és finom mosóárúk
 Női fehérműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

A képviselőház ülése.

(Fővárosi tudósítónk jelentése.)

Budapest, máj. 3.

Kabos Ferenc alelnök nyitotta meg az ülést. Folytatták a földmívelési tárca vitáját.

Szabó János munkapárti elfogadja a tételt.

Kovács Gyula gazdapárti elismeri a miniszter helyes intencióit, de kevesli a mezőgazdaság fejlesztésére felvett összegeket.

Magyar munkapárti az erdélyi és felvidéki gazdasági akcióról beszélt.

Csemez István függetlenségi a szőlőművelés kérdéseit fejtegette.

Huszár Károly interpellációja elmeradt.

Az orgona utóhangjai.

Nem sikerült a kiegyezés.

A neolog izraelita hitközség végleg elhatározta, hogy orgonát épít.

Már több ízben hírt adtunk róla, hogy a kassai neolog és statusquo izraelita hitközségek között egyezkedési tárgyalások folynak ama kérdés körül, hogy építsen-e orgonát a neolog hitközség, vagy nem. Ebbeli híradásunkat igyekeztek le is cáfolni, de sikertelenül. S ime, hogy mennyire pontos volt a tudósításunk, mutatja az a kommuniké, mely tegnap este jelent meg s amely hírt ad róla, hogy most már sikerült a megegyezés és a statusquo hitközség többsége is elfogadja az orgonát, mely már ősszel szólni is fog a neolog izraelita templomban.

Minket nem érdekel közlőrl az orgona dolga, hiszen az teljesen a hitközség belügye, hogy minő cerimoniával kívánja az istentiszteletet végezni. Az ellen azonban határozottan állást kell foglalnunk, hogy az orgona felépítését a mo-

dern irányzat győzelmének tüntések fel. Mi ebben semmi modernséget nem látunk, hacsak olyan értelemben nem, amely az ősi vallásos felfogástól való eltérést jelenti.

Kifejtettük már, hogy a zsidó vallás mennyire nem tűri a szertartásosságát és azért a neolog izraelita hitközségnek az orgona felépítését rendelő határozatát nem tartjuk másnak, mint a puritán vallásos tradícióktól való elszakadásnak. A fővárosi példa után indulva, úgy látszik Kassán is a luxus szempontjai lesznek általánosakká, mert az orgona a fényűzésnél egyéb célt nem szolgál. A liturgia nem kívánja, az áhitat sem, — de igenis a fényűzési hajlam. Ám tessék! De modern irányzatról ne beszéljünk.

Nem hisszük, hogy a statusquo hitközség többsége beleegyezett az orgona felépítésébe, sőt az erre vonatkozó határozatból épen azt olvassuk ki, hogy a velők való kiegyezés nem sikerült. Mindenesetre várjuk a további fejleményeket s annak a kérvénynek a sorsát, mely Eder Ödön polgármesternél fekszik s egy külön hitközség szervezését célozza. Ezek lesznek az orgona utóhangjai.

A hitélet terén a fejlődés, a haladás nem a ceremóniák szaporítása felé vezet. Ellenkezőleg, az egyszerűség az, mely a modern ember ideálja.

POLITIKA.

(Fővárosi tudósítónk jelentése.)

Budapest, május 3.

A választójogért.

Justh Gyula ma a Ház folyosóján kijelentette, hogy folytatni fogja a választói jogért megindított országos akciót. A legközelebbi gyűlés e hó 14-én Brassóban, 21-én pedig Pécsen lesz.

A hitbizományok ellen.

A Justh-párt akcióra készül Baross János tegnapi beszéde miatt, mert helytelennek tartja a hitbizományok védelmét és megerősítését.

Az új megállóhely

megnyílt, de nincs köszönet benne.

Nyaktörő ut. — Sötétség.

Évek óta tartó kilincselés, számos küldöttség zaklatása és még több sürgető memorandum után végre teljesült az Erzsébetváros lakosságának várva-várt óhaja: a megállóhely.

A Frank-gyárral szemben a pályamentén egy kis házikó épült apró városi szobákkal és a hivatali helyiséggel. Ennek a háznak a homlokzatán ez a felírás olvasható: *Kassa—Erzsébet-város*. Es május hó elsejétől kezdve a Sátoraljaujhelyről, Budapestről és Tornáról érkező személyvonatok pontosan megállnak a kis állomás előtt, akár van, akár nincs leszálló utas. De — szerencsére van bőven Erzsébet-városi utas, aki itt száll le a vonatról s meg van szabadtva a pályaudvartól, mely oly messze esik az erősen fejlődő új városrésztől.

A milyen előnyös a megálló állomás a déli rész egyre szaporodó lakosságára, oly kínos a város közömbössége a most felépült közlekedési vívmány iránt. A városi tanács ugyanis nem gondoskodott a megállóhelytől vezető utnak sem rendezéséről, sem világításáról. *Pokoli sötétségben tapossák az esti vonatok érkező utasai, a sáros, agyagos, nyaktörő utat*, mely egyáltalán nem harmonizál a kifejezett céllal, mely az utasok kérelmét van hivatva szolgálni.

Az erzsébetvárosi megállóhelynek nincs értelme, ha a közlekedés ily elmaradott állapotban marad. Hiába a kedves, kisállomás, inkább kerülőt csinálnak az utasok, mint-hogy sarat gázoljanak és lámpák hiányában, a sötétséggel járó veszélynek tegyék ki magukat. Kár félmunkát végezni, ha annyit jár a megállóhely után, hát, gondoskodjon a város a közlekedési ut rendezéséről és világításáról.

A t. olvasóközönség figyelmébe!

Ha füzött könyveit izléseken akarja kötetni, adja azokat bekötés :: végett ::

PINTÉR JÁNOS

Könyvkötőnek
Kassa, Sándor-utca 2.
:: Telefon 537. ::
A kötetendő könyvekért telefonártsítás után elküld. ::

Vidéki rendeléseket pontosan eszközöl.

Berger nagy kávéház

Fagylalt a la Gerbaud.
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Gyermeknap Kassán.

Május 10-ére tüzték ki.

A Gyermekvédő Liga közgyűlése.

A vármegyei házkistermében tegnap délután a Gyermekvédő Liga kassai bizottsága rendes közgyűlést tartott, melyen a közönség elítje nagy számmal jelent meg. A gyűlést Szalay Lászlóné, a Liga elnöke nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. Majd Bartay Oszkár titkár olvasta fel a részletekre is kiterjeszkedő tartalmas jelentését.

Ebből kitűnik, hogy a kassai bizottság érdemes munkásságot fejtett ki a gyermekvédelem érdekében, bár anyagi eszközök igen gyérén állottak rendelkezésére. A múlt évi gyermeknap jövedelme ötezer koronára kiegészítve az új kórház mellett létesítendő gyermekpavillon egy ágyalapítványára fordították. Az idei gyermeknap jövedelmét is hasonló célra kellene fordítani, de a vezetőség még nem tehet konkrét javaslatot, miután nem tudja határozottan, hogy fiú, leány vagy pedig csak csecsemőkórház lesz a gyermekpavillon.

A múlt évi ingyentejkiosztás naponta 113 litert adott ki. A napközi Otthon örvendetesen fejlődik, ugyszintén a Ferenc József-téri bölcsőde is. Többeket segélyezett a Liga a négy társadalmi zsunak tiszta jövedelme 1641 korona volt, ami a közönség meleg érdeklődését dicséri. Végül a jelentés melegen elparentálja Senka József doktort.

Ezután Kresz János pénztáros számolt be a költségvetésről és a zárszámadásokról.

Máthé Gábor dr. a bölcsőde fejlődéséről tartott beszámolót. Ez a kassai kezdeményezés kitűnően bevált. A gyermekvédelemnek ez a módja nagyon üdvös, mert a gyermek a családban marad. Figyelmeztett a megelőzésre. Nem helyes az a szokás, hogy a gyermeknek sirással kell felnőni, mert erre ráfizet az egyén, a társadalom, az állam. Fontos nálunk a gyermek gondozása, mert a statisztika szerint a múlt évben 32 százaléka a csecsemő halandóság. Igen fontosnak tartja egy csecsemő kórház létesítését. Együtt kell ebben dolgozni a Felsőmagyarországi Gyermekkórház Egyesülettel és erre kérni kell a központ támogatását is.

Máthé Gábor dr. nagy ember szeretettel átsugárzó fejtegetéseire Fischer Colbrie Agost dr. megyés püspök reflektált s saját tapasztalatai alapján mindenben megerősíti azt a sajnálatos állapotot, hogy az újszülöttek egy harmadából — nem lesz ember. Ezt példákval igazolta, úgy a falvakban, mint a városban. Javasolja, hogy a közgyűlés engedje meg, hogy a gyermeknap után konkrétan javaslat hozassék a csecsemő kórház felállítására érdekében.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután kiegészítették az igazgatóság tanácsot és a választmányt.

Szalay Lászlóné elnök végül felhívja a hölgytagokat, hogy buzgón vegyenek részt a gyermeknapon. Ezzel a gyűlés véget ért.

— Az idei hadgyakorlatok. Az idei nagy hadgyakorlatokat ugyanazon a helyen tartják meg, ahol tavaly kellett volna azoknak lefolyniok, vagyis a Dukla, Homonna, Bártfa és Zmigród által határolt részen. A főhadiszállás Sztropkón lesz gróf Andrássy birtokán. Május 20-án udvari tisztviselőkből és vezérkari tisztekből álló hadgyakorlati bizottság a helyszínére érkezik az előkészületek megtétele végett. Ő felsége főhadiszállása Felsővízközben, Szepesházy Imre orsz. képviselő birtokán lesz. A hadgyakorlat fővezetősége, melynek élén Ferenc Ferdinánd főherceg fog állani, Sztropkón lesz; a trónörökös szállítását báró Huszár hadnagy kastélyában rendezik be.

— A harmadik egyetem. A harmadik egyetem felállításával kapcsolatosan a kultusz-tárca tárgyalásának befejezése után a kultusz-miniszterium kiküldött képviselői elutaznak azokba a városokba, amelyek az új egyetem felállítására számot tartanak és helyszíni szemle alapján fogják a kultusz-miniszterium részéről megindult tárgyalást folytatni. A kultuszvita befejezése után első sorban Debrecen látogatja meg Balogh János államtitkár. Azután a többi városok Kassa, Szeged, Temesvár és Pécs városra kerül sor. ahova a miuiszter kiküldöttéi mindentüvé elutaznak.

— Betegség miatt a halálba.

Oszvald György késmárki liceumi felügyelő Browninggal agyonlőtte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett a városban. Oszvald köztisztviselőként álló férfi volt a városban, a villanyvilágítási r.-t. igazgatósági tagja és az önszegélyző egyesület vezetője. Öngyilkosságának okát csak sejteni lehet, miután nem hagyott hátra senmi olyan írást, amiben tettének okát adná. Általában azt hiszik, hogy betegsége miatt követte el tettét. Oszvald hosszabb ideig volt Késmárk rendőrkapitánya. Özvegyet és három gyermeket hagyott hátra. Ma délután temették a város nagy részvéte között.

— Egy közigazgatási botrány vége. Sátoraljaujhely város képviselőtestülete — mint nekünk jelentik — tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén tárgyalta a vármegye fegyelmi választmánya által a két év előtti városi sikkasztás alkalmával felfüggesztett és részben fegyelmi vizsgálat alá vont tisztviselő ügyét. A fegyelmi választmány ugyanis Kiss Ödön ügyészt, dr. Reichard Salamon polgármestert, Szöllösi Sándor számvevőt és Arnóthfalvi ellenőrt 20.000 korona erejéig anyagi felelősségre vont. A képviselőtestület azonban most a volt tisztviselőket az anyagi felelősség alól felmentette.

— Vakmerő betörés. Iglón nagy izgalmat keltett, hogy a városháza átellenében levő fogyasztási szövetkezet üzlethelyiségébe betörték. A betörők az udvari ajtót feszítették fel és az áruból mintegy 1000 korona értékű mennyiséget loptak el. Ezenkívül feltörték a pénzesszekrényt és abból eddig meg nem állapított nagyobb pénzösszeget vittek el. A betörés elkövetését csak reggel, üzletnyitáskor vették észre, amikor is nyomban értesítették a rendőrséget, mely ugyan a legszelesebb körű nyomozást indította meg, de ezideig még nem sikerült semmi pozitív adatot találni. A körözés az ismeretlen tettesek ellen folyik.

— A szabadkai kamorra. Szabadkáról jelentik: A szabadkai gyermekrablók egyikét tegnap délután letartóztatták Halász Lajos rovott multu ügyvédi irnok személyében. Halász tagadja ugyan, hogy része volna a gyermekrablásban, de a tanuk közül sokan fölismerték. Bevallotta, hogy járt Szabadkán egy társával, de más ügyben. Társát nem akarja megnevezni. Halász tekintélyes családból származik és atyja főügyész volt Temesvárott.

— Tűz a püspöki kastélyban. A szepesi püspök Párvy Sándor sávniki kastélya kigyuladt. Egy kéményben tűz támadt s azután átharapodzott a zsindeyes tetőre, mely égni kezdett. Szerencsére idejében észrevették a tüzet és a tetőnek csak egy kis része rongálódott meg a tűzben.

— Csendőrök a templomban. A homonnai izr. hitközség volt elnöke, Klein Lajos, olyan hirdetményt függesztett ki a templom előcsarnokában, mely nem a képviselőtestület határozatából eredt. A templom gondnoka, Friedmann Dávid a hirdetményt leszakította, de az elnök azt ismét kifüggesztette. Az elnök a szombati istentisztelet alkalmával előszóval is ki akarta hirdetni a határozatot s csendőri fedezett alatt egy másik társával az emelvényre lépett, hogy a hirdetményt felolvassa. Friedmann Dávid gondnok leakarta szállítani az emelvényről az elnök-társát, mire az elnök rendelkezése a kót csendőr a gondnokot a nagyközönség szemeláttára vasra verte. A homonnai királyi járásbiróság Klein Lajos volt elnököt a csendőröknek a templomba való jogtalan bevezetése miatt 8 napi fogházra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Rablótámadás egy mernök ellen. Zempléni Nándor államvasuti osztálymérnök tegnap délután harminchárom ezer koronát vitt Szatmárról a közeli állomásokra, hogy a munkásokat kifizesse. Egy hajtányon ment Szatmárról Zsádányba. A hajtányt négy vasuti munkás hajtotta. Egyszerre csak az országuton levő bokrokból négy ember ugrott ki és rátámadt a mérnökre. A vasuti munkások a

támadók közül kettőt lefegyvereztek, a másik kettő elszökött. A két rablót egy őrházba vitték, ott rájuk zárták az ajtót és csendőrkért mentek. Ezalatt a két rabló az ablakon át elmenekült. A csendőrség most keresi őket.

— Az **Uránia-színház** tegnapi és tegnapelőtti előadásán a legérdekesebb látványokat mutatta be. Különösen a hernyó élete és átalakulása s az áruló bűnhődése ragadta meg a nagy közönség figyelmét. Legjobban tetszett azonban a három humoros szám s ezek között *Muray* és *Kindy* elsőrangú akrobaták hajmeresztő mutatványai, aminőket csak világhírű cirkszokkban láthatunk. Sokat kacagtak *A párdue mint örökség* című darabon is. A pompás műsort ma este megismétlik s minden esetre telt ház fogja ismét végignézni.

— **Sviahákok.** Rég nem adott kitűnő operett a *Sviahákok* felújítása általános érdeklődést kelt a közönség körében. A mozgalmas operett nemcsak kacagtató cselekményével, hanem gyönyörű szép muzsikájával is figyelmet érdemel. Csupa édes, fülbemászó, bájos melódiák, szellemes kuplék, originális táncok, pompás duettek teszik élvezetessé a reprimt. A fősviahákok *Várad Margit* adja, sok verffel és pajzánsággal. Fess két dzsidás lesz *Pataki Vilma* és *Szilágyi Rózi* trikós uniformisban. *Hornyai Janka* Mimi szerepében jut megint sikert ígérő feladathoz. *Tihanyi* a másik sviahák. *Mig* *Vondraček* komikus szerepét *Sziklai*, a herceget *Baróti*, *Rolandot* *Barna* játssza és énekl. A Sviahákok reprimte péntek este lesz. Ez az előadás egyuttal az operettársulat bucsuja.

— **Pataki Vilma bucsuja.** Szombaton este bucsuzik *Pataki Vilma* a kassai közönségtől *Lili*, e bájos zenéjű operett címszerepében. A tüzet *Virányi Sándor*, *Saint Hipotért* *Tihanyi*, a bárót *Bartha* játssza.

— **A falu — premierje.** *Móricz Zsigmond* a Nemzeti Színházban nagyszerű új művét *A falu*-t, vasárnap mutatják be. A három egy felvonásból álló falusi történetekre szorgalmasan készül a társulat.

— **Vádak egy járásbíró ellen.** Nagymihályon *Dévényi Jenő* ottani lakos följelentést adott be a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék elnökénél, *Bereznay János* nagymihályi kir. járásbíró ellen. A följelentés azzal

vádolja meg a bírót, hogy a tárgyalásokat a legszemélyibb érzelmei szerint vezeti, bírótársait befolyásolja és általában igazságtalanul ítélkezik az elébe kerülő peres ügyekben. A törvényszéki elnök, majd később a kassai kir. ítélőtábla elnöke a panaszt, vizsgálat után visszautasította. A járásbíró erre rágalmozási perit indított *Dévényi* ellen. A vizsgálat folyamán *Dévényi* alaptalannak jelentette ki a följelentést és bevallotta, hogy a följelentés megtételére *László E. Flóris* nagymihályi áll. el. iskolaigazgató birta rá. A rágalmozási per így *László* ellen indult meg. Most *Ambinko Bertalan* bejelentette, hogy *László* igazgatót őt arra akarta rábírní, hogy a tárgyaláson terhelően valljon a járásbíró ellen. Minthogy a tények a vizsgálat folyamán beigazolást nyertek, a s.-a.-ujhelyi kir. ügyészség az igazságügyminiszter felhatalmazása alapján rágalmozás és hamis tanúzásra való felbujtás címén vádirattal adott be az igazgató ellen. Ez ügyben a jövő héten lesz a főtárgyalás a sátoraltajhelyi törvényszéken.

TÁVIRATOK.

A Kassai Estilap távirata.

A király Budapesten.

Bpest, május 3. A király ma délután 6 óra 15 perckor Budapestre érkezik. Holnap kihallgatáson fogadja *Khuent* aztán általános audienciáá lesznek. Vasárnap a király *Gödöllőre* utazik és hosszabb ideig ott marad, de hetenként egyszer automobilon be fog jönni a fővárosba.

Nyiri Sándor haladoklik.

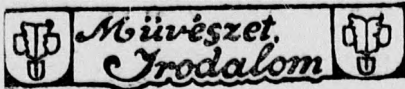
Bécs, május 3. *Nyiri Sándor* altábornagy, volt honvédelmi miniszter halálán van.

Sikkasztó körjegyző.

Arad, május 3. *Selmeczi Albert* volt nagyiratosi körjegyzőt 35 rendbeli sikkasztás és okirathamítás miatt két évi fegyháza ítelték.

Román hus Bécsben.

Bécs, május 3. Ma érkezett Bécsbe az első szállítmány román hus, de nem vehették hasznát, mert a szállítmány meg volt romolva.

— „**Aurora.**“ Változatos és gazdag tartalommal jelent meg *Cserna Andor* szerkesztésében az *Aurora* irodalmi és művészeti folyóirat e heti száma az eddigiekhez hasonló díszes kiállításban és számos művészi illusztrációval. *Böloni György* folytatja a „Nyolcak“ tagjainak ismertetését; ezuttal *Márffy Ödönt* mutatta be. *Bródy Miksa Reinhardt*ról és társulatáról mond ér-

dekes megfigyeléseket cikkében, melyet *Vézi Margit* öt szellemes és élethű karrikaturája díszít. *Relle Pál* Budapest revízióját írja tovább. Cikkét több kitűnő tollrajz tarkítja. *L. L. Péter* szerb király elmaradt utazásáról és a *Karagyorgyevicsek* történeti jelentőségéről irt cikket. *Mohácsi Jenő* novellát, *Turóczy József* és *Somlyó Zoltán* verseket irtak. *Kosztolányi Dezső* *Kabos Ede* új kötetéről számol be, *Herman Lipót* pedig „*Képek a Paradicsomból*“ című ciklusát folytatja. A friss és eleven hangú *Hét* rovatban *Lovászi Károly* ötletes, aktuális strófiát találjuk a májusi költőködésről és a *Reinhardt*-napokról, ezenkívül kisebb cikkeket és számos képet az elmúlt hét eseményeiről. A *Szemle* rovatban a vizsgálati német előadásokról alapos cikk számol be, öt sikerült felvételt is látunk a nagyszerű *Sumurun* némajátékból. *Terjedelmes* *Lapszemle* és *Közgazdasági* rovat egészítik ki a számot, mely minden könyvkereskedésben, vagy dohánytőzsdében 30 fillérért kapható. — Az *Auróra* előfizetési ára: egész évre 14 korona, fél évre 7 korona. Mutatványszámot kívánatra a kiadóhivatal (VIII., *Főherceg Sándor-tér.* 3.) küld.

Adria biztosító-társulat. Ezen biztosító társulat idej közgyűlése, melyen az 1910. évről — a társulat alapítása óta 72 ik üzletévnek — zárószámadatai terjesztettek elő, folyó hó 22-én ment végbe. Ezekből a számadásokból a következő adatok tűnnek elő.

Az életbiztosítási ágazatban 84,458,860 kor. biztosítási összegről szóló ajánlatok nyújtattak be; a kiállított kötvények 74.104.189 kor. tőkeösszegekről szólnak, az előző év 67,022.909 korona összegével szemben. A biztosítási állomány 1910. végével kerek 473 millió K biztosított tőkére és 1,367.171 kor. biztosított évi járadékra rug. Halál- és elérési esetekben, valamint életjáradékok fejében 9,560.327 K fizettetett ki. Az életbiztosítási díjtartalék 1910. év végével 132,204.286 koronát, — illetve a viszontbiztosítók részének levonása után 121,735.623 koronát tett ki, az előző évhez képest tehát 9,179.055 korona többlet mutatkozik.

A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevitel 26,603.229 korona, a szállítmánybiztosítási ágazatban volt 2,803.764 korona, a betörés elleni biztosítási ágazatban 611.676 korona volt. Az elemi ágazatokban viszontbiztosítási díjak fejében 13,538.087 korona adatott le. A kárfizetések 17,536.961 koronát — a viszontbiztosítók hányadának levonásával 9,343.336 koronát — emésztettek fel. Az elemi ágazatok díjtartalékai összesen 19,600.682 koronát, illetve a társulat számájára 10,728.356 koronát tesznek ki.

A kamatlábcsökkenési tartalék javára az életosztályban 700.000

korona, az elemi ágazatok rendkívüli kártartalékának 600.000 korona és a rendelkezésre álló tartalék számlájára 200.000 korona utaltatott át. A társulat hivatalnokainak 7^{1/2}/o-os nyereségrészesedés engedélyeztetett, az osztalék pedig részvényenként 320 koronában állapított meg.

A társulat tartalékai 1910. végén (a függő károk 4,112.744 korona tartalékának kikapcsolásával) kerek 144 és fél millió koronát tesznek ki és pedig: életbiztosítási díjtartalék netto 119,735.623 korona, az elemi ágazatok díjtartaléka netto 10,728.356 korona, kamatláb-csökkenési kisegítő-díjtartalék 2,000.000 korona, — rendkívüli kártartalék 1,000.000 korona, — árfolyamigazodási tartalék 2,066.679 korona, rendelkezésre álló tartalék 3,000.000 korona, — életbiztosítások különleges nyeresémtartaléka 2,000.000 korona, — általános nyeresémtartalék 4,000.000 korona. — A nyugdíj pénztár és a takaré- és ellátási pénztár vagyona 3,205.033 koronára rug.

Ezen közgyűlésen, egyuttal először, az ujonnan szervezett igazgatósági tanácsba való választások eszközöltettek, mely igazgatósági tanács a nemrég megváltoztatott alapszabályok alapján az igazgatóság mellett létesített.

Kassai főügynökség hivatala Fő-utca 7. sz.

Boros Béla
főügynök.

Unger Mór
titkár.

Modern kereskedelmi és ipari célokra alkalmas 2 emeletes raktár nagy udvarral azonnal kiadó. Esetleg istálló és kocsiszinnel. — Felvilágosítást ad: **Grosz Adolf és fia irodája, Schalkház épület.**

„Flórián“-fürdő

1911. április hó 30-án (vásárnap)

== megnyilt. ==

Van szerencsém Kassa város n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy a

kerti helyiséget

teljesen ujonnan a mai kor igényeinek megfelelően villanyvilágítással felszerelve átalakítottam, ugyszintén a

két tekepályát

a legnagyobb rendben tartva a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom, — hétköznapokon magán-társaságoknak fenntartva. — Kitűnő magyar konyha (melyre igen nagy súlyt fektetek) és hideg-ételek. Kitűnő minőségű hegyi borok, Bauernebl-féle legjobb Korona és Bajor sört mindennap frissen csapolok.

A kádfürdő-helyiséget

— melyet most szintén újjá alakítottam — teljesen elkülönítve a kerti vendéglőtől állandóan üzemben tartom reggeli 5 órától esti 8 óráig a régi árak mellett.

Amidőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, egyben a legpontosabb kiszolgálásról biztosítom, b. pártfogásattal kérvé

maradtam tisztelettel

Rogozán Antal

vendéglős.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Mindenkinek, akit illet, ezennel tudtára adatik, hogy

CINNER M.

elsőrangu női- és gyermek-felöltők áruházában

Kassa, Kossuth Lajos-utca 3.

== szám alatt építkezés miatt a ==

hatóságilag engedélyezett végeladáson!

naponta folytatólag **minden elfogadható áron** eladásra kerülnek női- és gyermek-felöltők, bluzok, kostümek, aljak, juponok és szörme-árak, mindmegannyi a legutolsó divat szerint a folyó idényre érkezett áruk.

Vidéki Abauj, Sáros, Szepes és Zemplén-vármegyék bármely helyiségéből érkező igen tisztelt vevőimnek a vasuti díjat megtérítem.

50 korona vásárlásnál	III. osztályu menetjegyet	Kassáig	
100 » »	III. » »	» »	és vissza
150 » »	II. » »	» »	»
200 » »	II. » »	» »	és vissza
::	300 koronánál már I. osztályu jegyet	téríték meg.	::

Mindenki saját érdekében cselekszik, ha már azonnal bevásárol, mert

*Először még a teljesen friss újdonságokat veheti,
Másodszor a Kassára és vissza utiköltsége is megtérül,
Harmadszor potom árért veheti meg szükségletét és
mert senki többé ily alkalmat erre nem fog találni.*

Teljes tisztelettel

CINNER M. elsőrangu felsőmagyarorsz. nagy női- és gyermek-felöltők áruháza
== **Kassa, Kossuth-Lajos-utca 3. szám.** ==